

CLASS : 12th (Sr. Secondary)

Code No. 5605

Series : SS-April/2021

Roll No.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

SET : C

संस्कृत

SANSKRIT

भाग – II

(वस्तुनिष्ठ प्रश्न)

ACADEMIC/OPEN

(Only for Fresh/Re-appear Candidates)

-
- कृपया जाँच कर लें कि भाग-II के इस प्रश्न-पत्र में मुद्रित पृष्ठ 8 तथा प्रश्न 36 हैं।
 - परीक्षार्थी अपना रोल नं० प्रश्न-पत्र पर अवश्य लिखें।
 - कृपया प्रश्नों का उत्तर देने से पूर्व यह सुनिश्चित कर लें कि प्रश्न-पत्र पूर्ण व सही है, परीक्षा के उपरान्त इस सम्बन्ध में कोई भी दावा स्वीकार नहीं किया जायेगा।
-

निर्देश: –

- (i) सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः।
- (ii) प्रश्नसंख्या प्रश्नपत्रानुसारम् अवश्यमेव लेखनीया।
- (iii) श्रेष्ठाङ्कान् प्राप्तये सुवाच्यलेखोऽपेक्ष्यते।

अधस्तनप्रश्नानां लिखितोत्तरविकल्पेषु शुद्धविकल्पं चित्वा उत्तरपुस्तिकायां लिखत –

1. 'बालकः' पदे कः लिंगः ?

1

(i) पुल्लिङ्ग

(ii) स्त्री

(iii) नपुंसक

(iv) पुल्लिङ्गः

2. 'अहम्' पदे कः शब्दः ?

1

(i) अस्मद्

(ii) युष्मद्

(iii) एतद्

(iv) तद्

3. 'केन' पदे का विभक्ति ?

1

(i) प्रथमा

(ii) द्वितीया

(iii) तृतीया

(iv) चतुर्थी

4. 'गुरवे' पदे किं वचनम् ?

1

(i) एक

(ii) द्वि

(iii) बहू

(iv) बहु

5. किम् शब्दस्य पु०, प्र० वि० एकवचने किं रूपम् ?

1

(i) का

(ii) किम्

(iii) के

(iv) कः

6. पठ् धातोः लोटलकार – म० पु० एकवचने किं रूपम् ?

1

(i) पठः

(ii) अपठः

(iii) पठ्

(iv) पठ

7. 'पश्यति' पदे कः धातुः ?

1

(i) पश्य्

(ii) पश्य

(iii) दृश्

(iv) दृश्

8. 'द्रक्ष्यति' पदे कः लकारः ?

1

(i) लट्

(ii) लोट्

(iii) लङ्

(iv) लृट्

9. 'अगच्छम्' पदे कः पुरुषः ?

1

(i) प्र० पु०

(ii) म० पु०

(iii) बहु पुरुष

(iv) उ० पु०

10. 'गच्छामि' पदे किं वचनम् ?

1

(i) बहू

(ii) बहु

(iii) द्वि

(iv) एक

11. 'तत् + धावतः' पदे किं सन्धिपदम् ?

1

(i) तद्धावतः

(ii) तदधावतः

(iii) तदाधावत

(iv) दाधावतः

12. 'कुर्वनेव' अत्र किं सन्धिच्छेदपदम् ?

1

(i) कुर्वन् + एव

(ii) कुर्वन् + एव

(iii) कर्वन् + एव

(iv) कुर्वन् + इव

13. 'विद्यार्थी' पदे सन्धे: नाम किम् ?

1

(i) गुण

(ii) यण्

(iii) वृद्धि

(iv) दीर्घ

14. 'परितः' उपपदयोगे का विभक्तिः ?

1

(i) प्रथमा

(ii) द्वितीया

(iii) तृतीया

(iv) चतुर्थी

15. 'ॐ नमः ।' उचित पदेन वाक्यं पूरयत।

1

(i) शिवम्

(ii) शिवाय

(iii) शिखाय

(iv) शिवायः

16. 'गृहं वनम्।' उचित उपपदं योजयत।

1

(i) परितः

(ii) नमः

(iii) बहिः

(iv) सह

17. 'कस्य' उपपदस्ययोगे पंचमी विभक्तिः ?

1

(i) बहिः

(ii) नमः

(iii) अलम्

(iv) प्रति

18. 'करण कारके' का विभक्तिः प्रयुज्यते ?

1

(i) प्रथमा

(ii) द्वितीया

(iii) तृतीया

(iv) चतुर्थी

19. 'तपः धनं यस्य सः' अत्र किं समस्तपदम् ?

1

(i) तपंधनम्

(ii) तपोधनः

(iii) तापधनः

(iv) तपोधनायाः

20. 'महर्षिः' अत्र किं नाम समासः ?

1

(i) कर्मधारय

(ii) तत्पुरुषः

(iii) द्विगुः

(iv) द्वन्द्वः

21. 'अविद्या' अत्र किं विग्रहपदम् ?

1

(i) ना विद्या

(ii) न विद्या

(iii) नौ विद्या

(iv) न विदा

22. 'तीर्त्वा' पदे कः प्रत्ययः ?

1

(i) त्वा

(ii) क्त्वा

(iii) क्त्वा

(iv) कृत्वा

23. 'गम् + क्त' संयोगे किं रूपम् ?

1

(i) गच्छत्

(ii) गतः

(iii) गातः

(iv) गीतः

24. 'दृष्ट्वा' पदे कः धातुः ?

1

(i) दृश्

(ii) दृस्

(iii) दृष्

(iv) पश्य

25. 'अर्थो हि कन्या परकीय एव' अत्र किं नाम छन्दः ?

1

(i) इन्द्रवज्रा

(ii) अनुष्टुप्

(iii) अनुप्रास

(iv) वंशस्थम्

26. 'इन्द्रवज्रा छन्दसि' कति वर्णाः ?

1

(i) एकादश

(ii) द्वादश

(iii) दश

(iv) नव

27. 'अशुभम्' पदस्य विलोमपदं किम् ?

1

(i) सुभम्

(ii) शुभम्

(iii) शूभम्

(iv) शुभम्

28. 'समस्तम्' पदस्य विलोमपदं किम् ?

1

(i) असमस्तम्

(ii) असमस्तम्

(iii) अमस्तम्

(iv) आसमस्तम्

29. 'विद्वान्' पदस्य विलोमपदं किम् ?

1

(i) मुर्खः

(ii) मुखः

(iii) भूर्खः

(iv) मूर्खः

30. 'मतिः' पदस्य पर्यायपदं किम् ?

1

(i) मृत्तिका

(ii) बुद्धिः

(iii) बुद्धिः

(iv) बूद्धिः

31. 'गात्रम्' पदस्य पर्यायपदं किम् ?

1

(i) शरिर

(ii) शरिरम्

(iii) शारीरम्

(iv) शरीरम्

32. 'तपोधनं कौत्सम्' अत्र विशेषणपदं किम् ? 1
- (i) तपः (ii) धनम्
(iii) कौत्सम् (iv) तपोधनम्
33. अधोलिखितं श्लोकं पठित्वा प्रदत्तप्रश्नानाम् उत्तराणि **एकपदेन** संस्कृतभाषया लिखत –
अस्ति यद्यपि सर्वत्र नीरं नीरज राजितम्।
रमते न मरालस्य मानसं मानसं विना।।
(क) 'विना' उपपदयोगे का विभक्ति श्लोके प्रयुक्ता अस्ति ? 1
(ख) सर्वत्र किं राजितम् अस्ति ? 1
34. अधोलिखितं गद्यांशं पठित्वा प्रदत्तप्रश्नानाम् उत्तराणि **एकपदेन** संस्कृतभाषया लिखत –
श्री नायारस्य दायित्वग्रहणस्य एकमासाभ्यन्तरे बहुदिनेभ्यः स्थगितानां विविध समस्यानामपि समाधानं जातम्।
(क) समाधानं कासां जातम् ? 1
(ख) 'श्री नायारस्य' इति पदे किं वचनम् ? 1
35. रेखांकितपदम् आधृत्य प्रश्ननिर्माणं कुरुत –
(क) कौत्सः वरतन्तोः शिष्य आसीत्। 1
(ख) रमते न मरालस्य मानसं मानसं विना। 1
36. उचित पदेन वाक्यं पूरयत –
(क) दो स्वरो के विकार युक्त मेल को कहते हैं। 1
(ख) जिस समस्त पद में दूसरा पद प्रधान हो, उसे कहते हैं। 1

